

ДОКЛАД

ОТ
ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ПО ОКОЛНА СРЕДА

*за постигане на целите на Република България за рециклиране и
оползотворяване на отпадъци от опаковки
по чл. 11, ал. 2, съгласно сроковете по § 9 от ПЗР на Закона за
управление на отпадъците и в изпълнение на чл. 42
от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки*

СЪДЪРЖАНИЕ:

1.	Увод	3 стр.
2.	Преглед на ситуацията след приемане на Наредбата	4 стр.
3.	Употреба на опаковки	6 стр.
4.	Събрани отпадъци от опаковки	8 стр.
5.	Оползотворени и обезвредени отпадъци от опаковки	9 стр.
6.	Изпълнение на целите по рециклиране и оползотворяване	16 стр.

1. Увод

През месец февруари 2004г., с ПМС № 41 от 26.02.2004 г. бе приета Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки (ДВ, Бр. 19 от 09.03.2004 г.). Настоящият доклад съдържа конкретни изводи за изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки по чл. 11, ал. 2, съгласно сроковете по § 9 от ПЗР на ЗУО и се изготвя ежегодно съгласно чл. 42 от Наредбата. Той се основава на събраните данни в рамките на предходната календарна година. Те се отнасят единствено за отпадъци, образувани от опаковки, пуснати на пазара, които са рециклирани или оползотворени и не включват отпадъци от производството на опаковки или опаковъчни материали.

За целите на доклада се поставят следните **рамкови условия**:

- ✓ Количеството образувани отпадъци от опаковки в една страна е равно на количеството опаковки, пуснати на пазара през същата година (произведени + внесени – изнесени);
- ✓ Данните за “употребени опаковки” през 2004 г. са резултат от извадково статистическо проучване, по силата на което малките фирми са изключени от изследването;
- ✓ В номенклатурата на опаковките и компонентите на опаковки са включени етикети и стикери, капачки и тапи, ленти за пакетиране и укрепване, подложки и уплътнения за херметичност, стреч фолио, както и тел и профилни укрепващи елементи;
- ✓ При изчисляване изпълнението на целите за оползотворяване по чл. 11, ал. 2, съгласно сроковете по § 9 от ПЗР на ЗУО, участват само опаковките, които са събрани разделно или са сортирани впоследствие;
- ✓ Тегловните данни за оползотворени/рециклирани отпадъци от опаковки се отнасят само за тези, подложени на ефективен метод на оползотворяване/ рециклиране;
- ✓ Представят се данни за внесените и изнесените от страната отпадъци от опаковки;
- ✓ Отпадъците от опаковки, изнесени в друга страна, се отчитат за оползотворени/ рециклирани, само ако ясно е доказано, че се е състояло оползотворяване, при еквивалентни условия на тези в Европейския съюз;
- ✓ Данни, представени от предприятията, които индивидуално изпълняват задълженията си, за количества, предадени на търговец не са достатъчно доказателство за оползотворяване, респ. изчисляване на квотите;
- ✓ Оползотворяването на отпадъци от опаковки от композитни материали се отчита според преобладаващия по тегло материал.

Основните източници на информация по настоящия доклад са:

- ✓ Националният Статистически Институт и косвено Агенция “Митници” - по отношение “*Опаковки, пуснати на пазара*”;
- ✓ Предприятията, които извършват третиране на отпадъци – оползотворяване и основно рециклиране, депониране, или изгаряне на отпадъци от опаковки – по отношение “*Оползотворени и обезвредени отпадъци от опаковки*”;
- ✓ Организациите по оползотворяване - по отношение на изпълнение на договорите с членовете и общините, както и с точни данни за изпълнение на целите по чл. 11, ал. 2, съгласно сроковете по § 9 от ПЗР на ЗУО;

- ✓ Индивидуално изпълняващи задълженията си лица по Закона за управление на отпадъците, представили одиторски доклад в МОСВ съгласно чл. 48 от Наредбата.

Поради комплексните изисквания на Наредбата и липсата на установена практика да се води документация за пусканите на пазара опаковани стоки, в данните за 2004 г. се наблюдават значителни информационни дефицити:

- ✓ липсва адекватен контрол върху фирмите, които не изпълняват задълженията си за докладване по Наредбата и не заплащат продуктови такси за опаковки;
- ✓ в счетоводните номенклатури обикновено се поддържат данни за стоките потоци, (бройки и тегло), но не и за самата опаковка;
- ✓ често не се държи сметка за количествата, отпадъци получени от внос и данните не се прецизират;
- ✓ количествените данни за опаковки за многократна употреба са непълни или некоректни.

2. Преглед на ситуацията след приемане на Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки

Обнародването на Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки представлява нов етап в управлението на отпадъците в Р. България. Тя реализира за първи път у нас принципа “отговорност на производителя”, като задължава производителите, вносителите и дистрибуторите на опаковани стоки да участват активно в процеса по третирането на отпадъците от опаковки, образувани от тях.

В рамките на първата година от действието на Наредбата, представителите на бизнеса бяха изправени пред голямо предизвикателство – изпълнение на целите по оползотворяване, които за 2004 г. са 20 на сто от теглото на отпадъците от опаковки. - общо за всички материали.

След извършената промяна в ЗУО, от следващата 2006 година се въвеждат цели за оползотворяване и рециклиране по видове опаковъчни материали (Таблица 1), което ще наложи в предприятията да се води стриктна документация и отчетност за получаването на достоверни данни.

Предстои промяна и в Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки за транспониране на чл. 3 от Директива 2004/12/ЕС и Решение 2005/270/ЕС. Ще се детайлизира определението за “опаковка” и ще се промени формата, по който ИАОС отчита изпълнението на целите пред ЕС.

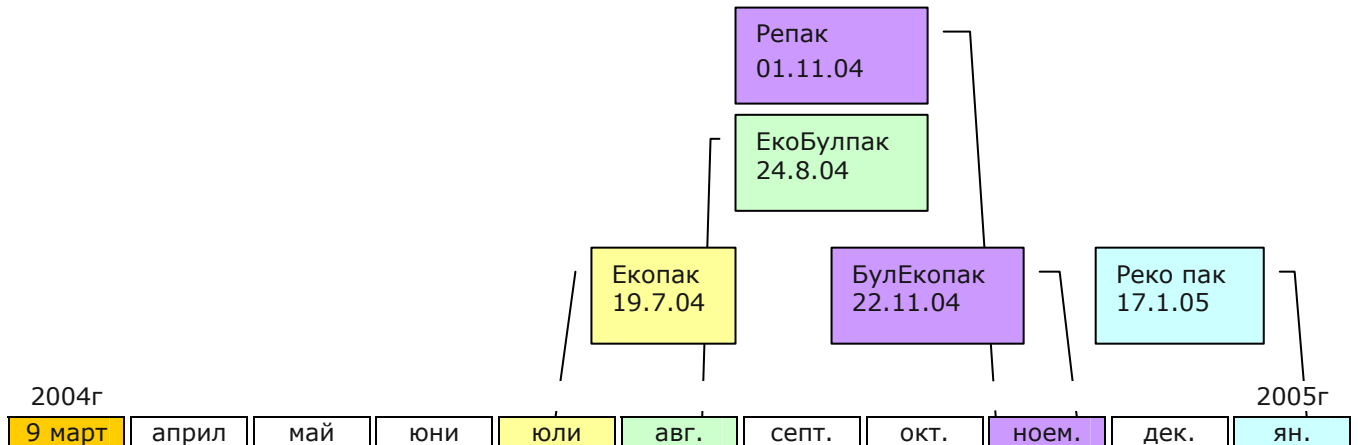
Таблица 1

год.	рецикли- ране	оползотво- ряване	Цели по материали				
			хартия	стъкло	метали	пластмаси	дърво
2006	34%	35 %	15%	26%	15%	8%	-

Наредбата дава възможност на производителите и вносителите на опаковани стоки да изпълняват задълженията си по ЗУО както индивидуално, така и като участват в колективни системи, представлявани от организации по оползотворяване. Лицата, които са избрали първия вариант не поставят търговска марка по чл. 62, ал. 5 от ЗУО и са задължени да приемат обратно отпадъците от опаковки от своите стоки и сами да постигат целите по рециклиране и оползотворяване.

За осъществяване на принципа “отговорност на производителя” се учредиха и започнаха дейност пет организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки. По такъв начин Р. България сподели общата визия на 22 европейски страни, Турция и Канада за използването на лицензионен знак върху опаковките като единен финансиращ модел за оползотворяването на този вид отпадъци.

Фиг.1 Хронология на легализацията на организациите по оползотворяване

Фирмите - лицензионни партньори на организациите по оползотворяване наброяват 665 до 31.12.2004 г. За да се направи сравнение, в Таблица 2 са представени данни от някои европейски страни за сключените договори за лицензионни права през първата година от създаването на организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки:

Таблица 2

Държава	Година на учредяване	Брой предприятия		Вид обхванати опаковки
		1-ва година	2001-03г.	
Ирландия	1997г	304	806	Транспортни и потребителски
Франция	1992	9134	9707	Домакински
Германия	1990	95	20000	Потребителски и сервизни
Австрия	1993	8353	13000	Транспортни и потребителски
Белгия	1994	350	6400	Домакински
Испания	1997	4581	11500	Домакински
Португалия	1998г	3000	5419	Всички за еднократна употреба
Гърция	1993	21	110	Всички опаковки
Латвия	2000	7	16	Транспортни и потребителски
Чехия	1997		3000	Всички опаковки

източник: "Europa kommt zum Punkt", издание на DSD AG -2003г.

Организациите по оползотворяване имат задача да организират целия процес по разделно събиране, сортиране и предаване на отпадъци от опаковки от общините на крайните преработватели. Финансирането се осъществява чрез събираните в организациите лицензионни възнаграждения, заплащани от техните членове.

Разделното събиране на отпадъци от опаковки (потребителски, групови и транспортни) цели да редуцира количеството на смесения (неразделен) отпадък, който традиционно се депонира, а също и да намали самото потребление на опаковки, защото на практика всеки производител на опаковани стоки е мотивиран да докаже изпълнението на целите по рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки.

3. Употреба на опаковки

Употребата на опаковки е величина, основана на “производствената” статистика (т.е. на производителите на опаковани стоки), като включва в себе си опаковките, използвани в производството, вноса и износа на опаковани стоки.

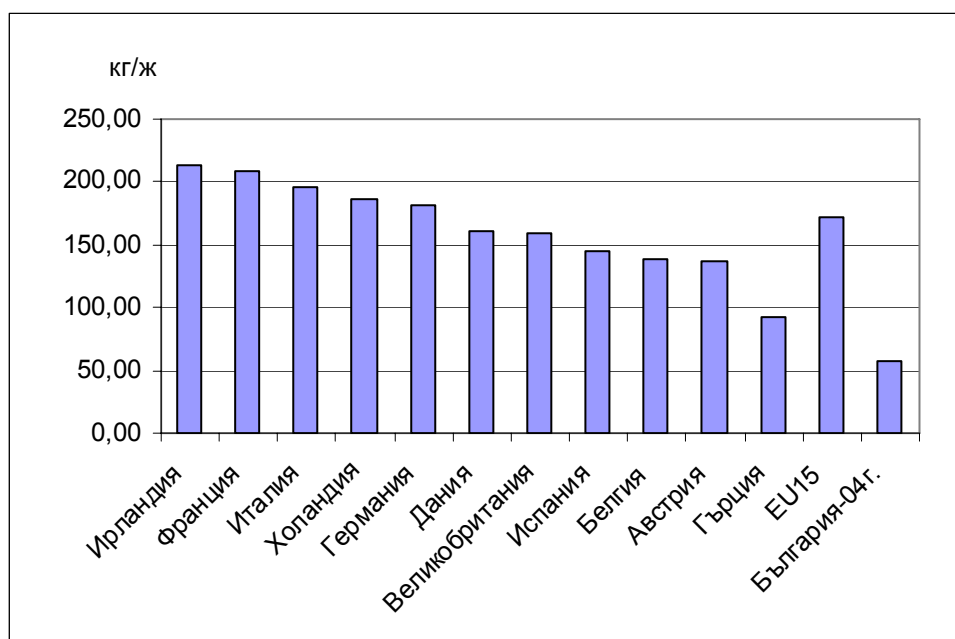
Отнесена към съответната година, тази величина дава информация за количеството опаковки, които достигат до крайния потребител и се възприемат като отпадъци в края на същата година.

Статистическото проучване за пуснати на пазара опаковки, се провежда за първи път у нас и крайният резултат от покритието за опаковките има стойност на отговорите 61%. По-добро качество се очаква при следващите изследвания.

По данни от НСИ, през 2004г. общото количество опаковки, пуснати на пазара е **446011т**. Генерираните отпадъци от опаковки се разпределят между домакинствата и бизнес сектора приблизително в съотношение 59 % към 41 %. Потреблението на опаковки на глава от населението в страната през 2004 г. е **57,47** кг/жит., или 157 грама дневно.

От представената по-долу диаграма (фиг.2) става ясно, че количеството на опаковките, използвани в България (през 2004г.) е по-малко от 33% от средното за Европа (през 2001г.). Този факт може да се обоснове с високото ниво на потребление и консумация, свързани със стандарта на живот в развитите индустриални страни, което все още не е характерно за нашата страна. Подобно сравнение е коректно, тъй като се очаква потреблението на опаковки в Европа за 2004г. да има още по-високи средни стойности.

Фиг.2. Потребление на опаковки, кг/жит. за 2001г., сравнителни данни

източник: ЕЕА и НСИ

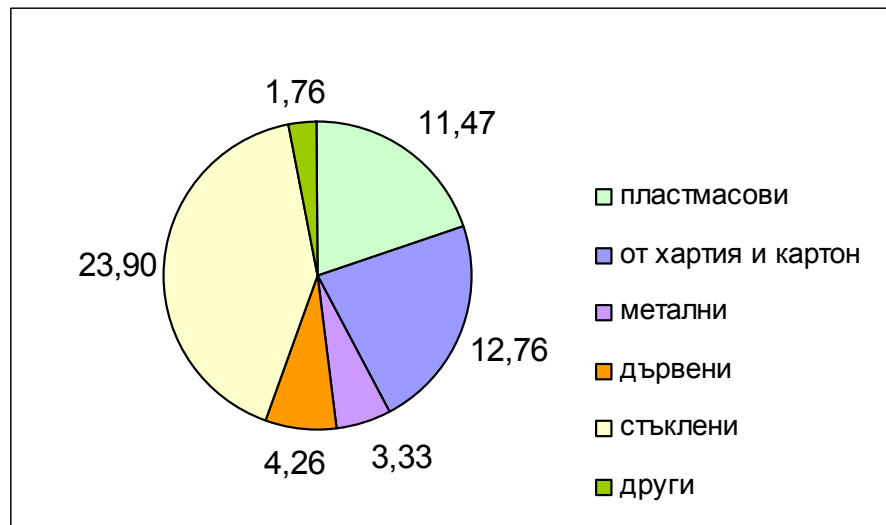
Динамиката на потреблението на опаковки и зависимостта му от брутния вътрешен продукт (БВП) на човек от населението представлява един от основните индикатори за нивото на консумация и начина на използване на ресурсите. Тази взаимовръзка ще може да се проследи през следващите години, след натрупване на достатъчно данни.

Според статистиката, най-голям е дялът на произведените и употребени стъклени опаковки (фиг. 3 и фиг. 4), което наред със съществуващите депозитни системи, обяснява високия процент на многократно употребен стъклен амбалаж. Въз

основа на данните за количествата първоначално въведени в употреба нови опаковки за многократна употреба е установено, че средният брой обращения на бутилка от 0,5 л е 4,25 пъти за 1 година, а жизненият ѝ цикъл е 5 г.

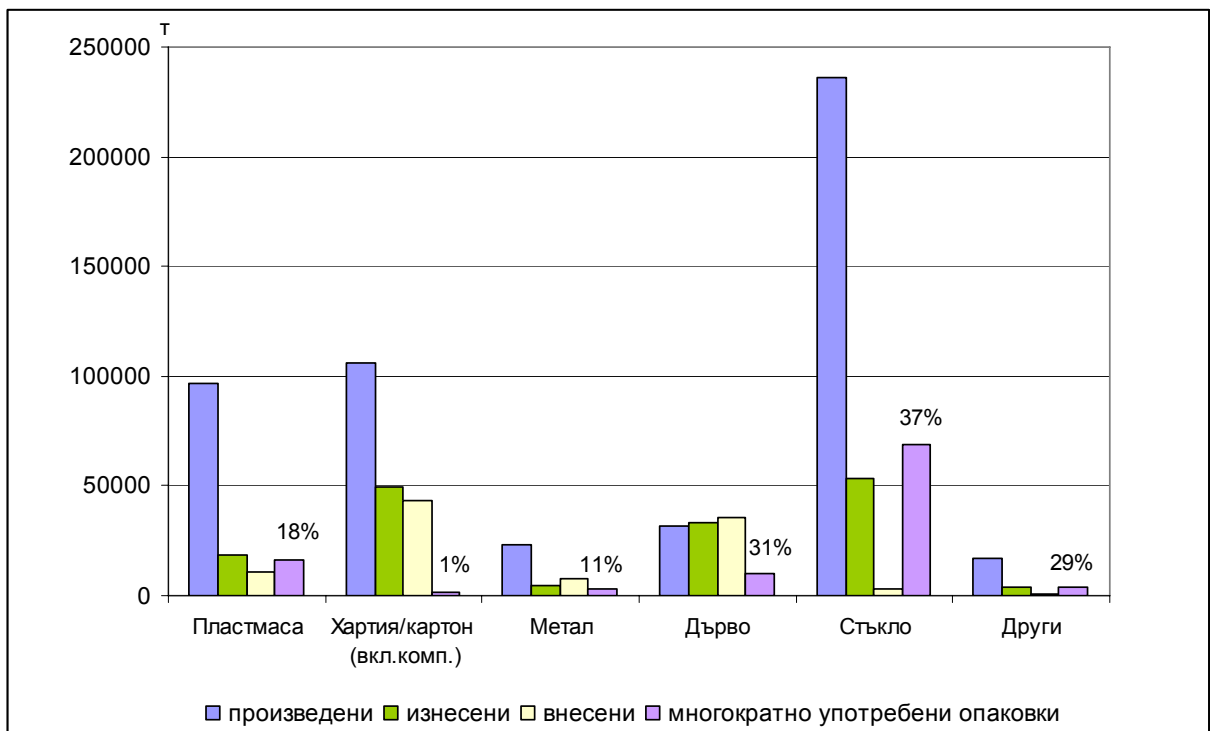
Потреблението на хартиени, картонени и композитни опаковки е съизмеримо с употребата на опаковки от пластмаса (11-13 % приблизително) и се нарежда веднага след стъклото. Тенденцията в Европа е към прогресивно увеличение на потреблението на пластмасови опаковки. Любопитното е, че най-широко приложение имат не други видове, а тънките фолия (до 1мм). На фиг. 4, е представено абсолютното количество в тонове и съотношението на опаковките, предназначени за многократна употреба (в %) спрямо общото количество употребени опаковки от всяка широка категория материал.

Фиг.3. Структура на потреблението на опаковки, кг/жит./год.

източник: НСИ

Фиг.4. Съотношение на внос-износ и многократна употреба на опаковки

източник: НСИ

4. Събрани отпадъци от опаковки

Опаковките, обхванати от системите за разделно събиране чрез организациите по оползотворяване и опаковките, приети обратно от предприятията, които изпълняват задълженията си индивидуално, по същество представляват общото количество събрани отпадъци от опаковки в страната. Тези количества трябва да съвпадат с предадените за рециклиране и действително рециклираните и оползотворени от преработващите предприятия.

След въведените изменения в Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки (ДВ, бр. 58, 15.07.2005 г.), от 2006 г. организациите по оползотворяване ще представят точни данни за събраните количества отпадъци от опаковки по общини, както и за броя на населението, обхванато в системи за разделно събиране.

Изчерпателна оценка за количествата разделно събрани отпадъци от опаковки на глава от населението за 2004г. не може да се направи, тъй като такива системи са реализирани само в 7 общини – Карлово, Бяла, Балчик, Несебър, Смолян, Банско, Троян. Проекти, които ще получат финансиране от ПУДООС имат още 4 общини - Кюстендил, Русе, Добрич и Варна (Таблица 3). Данните, представени в таблицата са с приближение, защото в курортните селища са включени и туристите като еквивалентно население, а освен това, не за всички населени места са подадени точни данни за обхванатото население.

Система за разделно събиране на отпадъци от опаковки с контейнери е планирана или развита в градовете София, Карлово, Троян, Кюстендил, Русе, Добрич, Варна, Бяла, Балчик, Смолян, Банско и по черноморските курорти; система за разделно събиране с чували е предпочетена за по-малките градове като Разград, Роман, Сатовча, Якоруда, Луковит, Червен бряг, а система със събирателни пунктове - в София и големите областни центрове. Сепариращите инсталации са предвидени в повечето от представените в МОСВ проекти за разделно събиране, но действащи има едва в 2-3 общини. Това се оценява като крайно недостатъчно, с оглед значението на сортировъчните площадки за успешното повсеместно провеждане на разделното събиране.

Разходите за събиране, сортиране и транспорт на отпадъци от опаковки трябва да служат за оценка на ефективността на избраната система, както и за дейността на всяка една организация по оползотворяване.

Таблица. 3. Реализиране на системите за разделно събиране по РИОСВ

РИОСВ	Население, ж	% обхванато население	Обхванати населени места	Обслужвано население
Благоевград	358 218	3,95-	Банско-	14 143
Бургас	481 966	3,35	Поморие, Китен, Созопол Бяла, Приморско, Несебър	16 148
Варна	713 811	8,40	КК "Св.Св. Константин и Елена", КК "Зл. пясъци" и Балчик, КК Албена,	ок. 60 000*
В.Търново	446 324	0	не	0
Враца	227 239	55,87	35 изкупвателни пункта	126 970
Монтана	304 511	0	не	0
Пазарджик	329 525	0	не	0
Плевен	500 742	9,32	Троян,(с.Бели Осъм, Чифлик, Шипково, Орешак, Черни Осъм), Левски	43 647
Пловдив	715 118	5,66	Карлово, Калофер,	40 500

			Клисура и Баня, Кърнаре, Розино, Иганяне	
Русе	614 248	8,52	Разград	52 320
Смолян	145 089	23,87	Смолян, курорт Пампорово; 18 изкупвателни пункта	34 641
София	1 861 839	13,61	Райони "Оборище", "Люлин", "Сердика", "Овча купел"	253 422
Ст.Загора	814 164	0	не	0
Хасково	459 241	0	не	0
Шумен	369 692	0	не	0
Общо за страната	8 341 727*	7,86		655737**

източник: годишните доклади на регионалните инспекции по околна среда и води

* включени са и туристи като еквивалентно население за курортни селища

**услугата разделно събиране на отпадъците от опаковки е предоставена не на цялото население в посочените общини

5. Оползотворени и обезвредени отпадъци от опаковки

Оползотворяването на отпадъците от опаковки включва:

- рециклиране с получаване на вторични материали;
- изгаряне с оползотворяване на енергията – за опаковките, които имат достатъчна калорична стойност и
- биологично рециклиране (компостиране) - за биоразградимите отпадъци от опаковки.

Обезвреждането на отпадъците от опаковки се състои в изгаряне (без оползотворяване на енергията), или депониране.

Количествените данни за оползотворени отпадъци от опаковки се получават от една страна – от докладите до МОСВ, по чл. 48 от Наредбата и от друга – от попълнените Приложения по чл. 35 ÷ 37, представяни ежегодно от рециклиращите предприятия в страната в Изпълнителната агенция по околна среда.

През 2004 г. година този процес беше изключително затруднен, поради обновяването на почти цялата нормативна база за управление на отпадъците. Това се отрази в качеството на получените данни и техния обхват. Като пример, в настоящия доклад не са включени данни за рециклиране на отпадъци от пластмасови опаковки от най-големия преработвател на отпадъчни пластмаси – "Химик" АД, град Асеновград, поради проблеми с класификацията на отпадъците от опаковки.

Недостатъчно развитата система за разделно събиране на отпадъци от опаковки доведе до затруднение в отчитането на реалните количества от събрани и рециклирани отпадъци от метални опаковки.

Резултатите от дейността на организациите по оползотворяване, получени в ИАОС показват добър старт в изпълнение на целите по рециклиране / оползотворяване на отпадъци от опаковки. За краткия интервал от тяхното учредяване (най-ранното, от които през м. март 2004г.) до края на отчетния период (15.02.2005 г.), колективните системи успяха да изпълнят целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки за 2004г., да реализират договори с общини и да проведат информационни кампании сред обществеността и за привличане на подрастващите.

През 2004 г. 18 физически и юридически лица, производители и вносители на опаковани стоки са изпълнявали индивидуално задълженията си по Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки и са изпратили в МОСВ одиторски доклади,

съгласно чл. 48 от Наредбата. В преобладаващата си част това са големи бутилиращи предприятия с добре разработена и утвърдена система за обратно приемане и многократна употреба на опаковките от собствени стоки.

Отчетът за изпълнението на целите за 2004 г. от индивидуално изпълняващите задълженията си лица и колективните системи, е представен в Таблица 4.

Таблица.4. Количества рециклирани и оползотворени отпадъци от опаковки (данни от организациите по оползотворяване и индивидуално изпълняващи задълженията си лица)

	Рециклирани					
	хартия и картон, т	стъкло, т	пластмаса, т	метал, т	дърво, т	(общо)
ЕкоПак	14856,136	53,550	67,473	60,037	17,060	15 054,26
ЕкоБулПак	6256,687	513,282	1508,470	849,500	0,000	9 127,94
БулЕкоПак	328,515	109,827	0,000	0,000	0,000	438,34
РеПак	1363,317	0,000	494,923	0,000	0,000	1 858,24
индивидуално изпълнение на задълженията	933,176	5038,610	794,355	22,000	200,000	6 988,14
Общо	23737,831	5715,269	2865,221	931,537	217,060	33 466,92

източник: информация по чл.39 и 40; одиторски доклади по чл.48 за 2004 г.

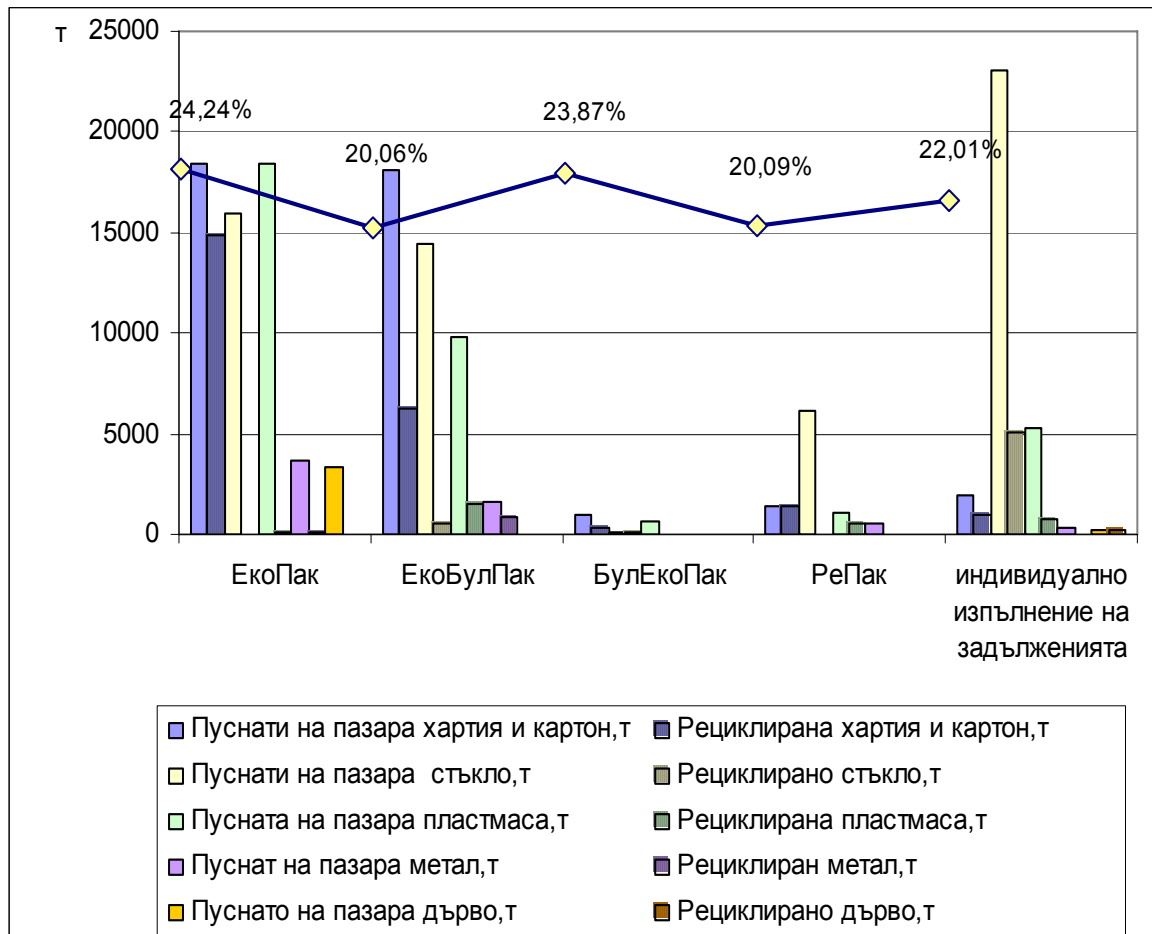
Съпоставка на постигнатите резултати на отделните организации по оползотворяване и групата на индивидуално изпълняващите предприятия е направена на фиг. 5. Вижда се, че постиженията в абсолютни стойности зависят от времето, което организациите са имали на разположение за развиване на дейността си. Анализът показва също, че групата на “индивидуално изпълняващите” е оценила правилно възможностите си и е постигнала добро ниво с квота от **22,01%**.

Относително най-висока квота има “Екопак България” АД- (**24,24%**). Тук е мястото да се отбележи, че тази организация с последователната си политика и реализирани проекти за разделно събиране в общините Смолян, Банско и курорта Пампорово, се доближава в най-голяма степен до представата за ефективна колективна система.

“Екобулпак” АД се явява организацията по оползотворяване с най-много лицензионни партньори и това проличава в постигнатите квоти (средно **20,06%**).

“Булекопак” АД получи разрешение като организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки сравнително късно през м. ноември, 2004 г., но се ориентира само към два вида отпадъци от опаковки – стъклени и от хартия и картон, с които успешно изпълни квотите (средно **23,87%**), аналогично на “РеПак” АД, които от своя страна изпълняват квотите само с отпадъци от опаковки от хартия и картон (94,92%) и с пластмаса (45,79%), постигайки общо **20,09%** рециклиране.

Фиг.5 Представяне на рециклираните и оползотворените отпадъци от опаковки спрямо пуснатите на пазара количества опаковки

източник: годишните доклади по чл.48 и годишни отчети съгласно чл.39 и 40 от НООО

Предприятията, които оползотворяват или обезвреждат отпадъци от опаковки са елемент от поддържания в Изпълнителната агенция по околна среда регистър на преработвателите и съоръженията за третиране на отпадъци. Получените през 2004 г. данни от 24 оползотворяващи и 17 обезвреждащи предприятия представляват около 36 % от очакваните отговори, но в това число са обхванати основните преработватели за видовете опаковъчни материали “хартия и картон”, “стъкло” и “пластмаса”. Това дава основание да смятаме данните за достатъчно представителни за рециклиращата промишленост. Преобладаващата част от останалите предприятия, обхванати от проучването, не преработва отпадъци от опаковки, а една по-малка категория не е изпратила данни.

Според получените в ИАОС резултати, количествата рециклирани, енергийно оползотворени и депонирани отпадъци от опаковки за всяка широка категория материал изглеждат така:

Таблица 5. Третирани отпадъци от опаковки (данни от крайните преработватели)

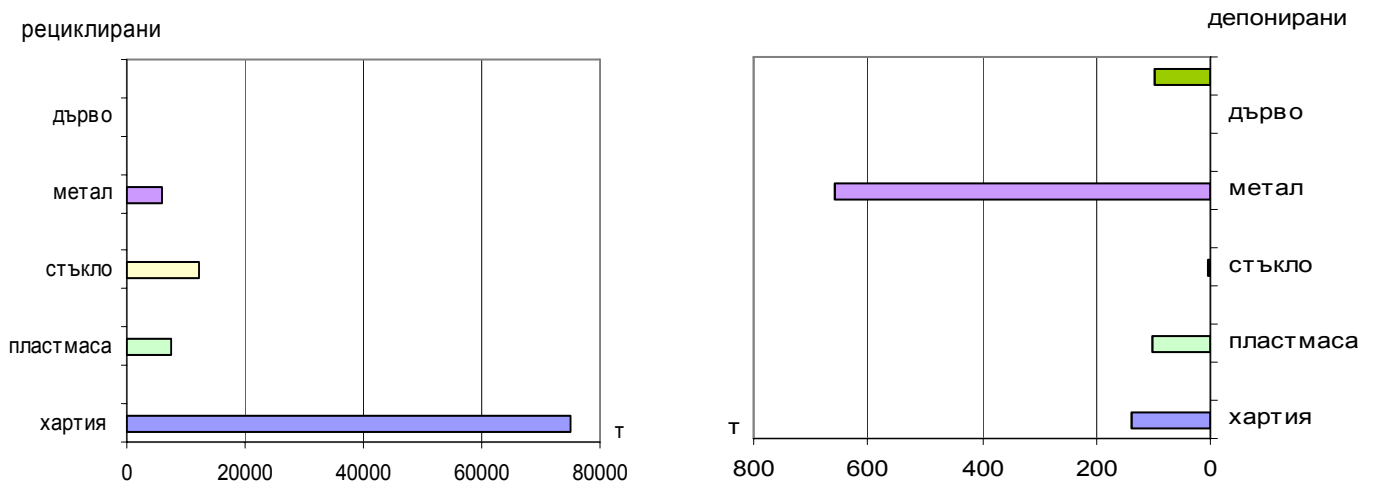
материал	рециклирани, т	оползотворени енергийно, т	депонирани, т	Общо третирани, т
хартия	74 897,715	0,00	139,31	75 037,025
пластмаса	7 621,873	0,00	99,92	7 721,793

стъкло	12 215,310	0,00	2,30	12 217,610
метал	5 875,000	0,00	656,00	6 531,000
дърво	0,00	46,95	1,60	48,550
други	0,00	0,00	95,49*	95,490
общо	100 609,898	46,95	994,62	101 604,518

източник: ИАОС - приложения по чл. 35-37 от НООО

* в случая - композитни опаковки

фиг.6 Съотношение рециклирани-депонирани количества отпадъци от опаковки

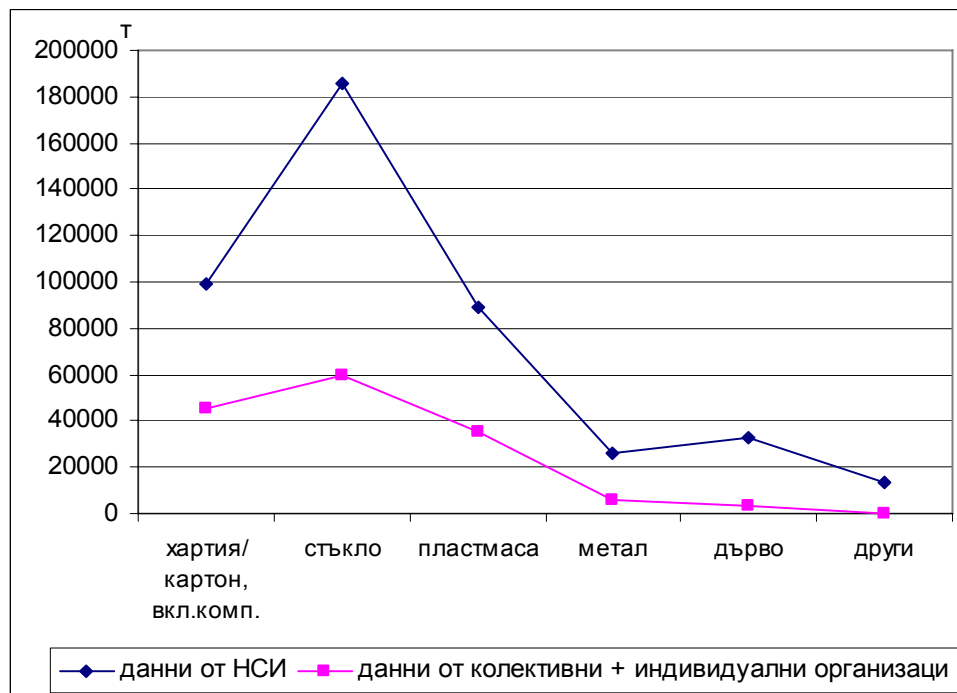
източник: ИАОС, -приложения по чл. 35-37 от НООО

Сравнението между количествата рециклирани и депонирани отпадъци от опаковки очевидно е в полза на рециклираните, което е добър показател за управлението на този вид масово разпространени отпадъци. Отчетен е и фактът, че декларираните като депонирани метални отпадъци от опаковки имат висок дял (над 600т), но считаме, че това е нерентабилно решение.

При съпоставяне на данните, получени от организациите по оползотворяване и предприятията, които самостоятелно изпълняват задълженията си с данните от НСИ и ИАОС, могат да се направят следните изводи:

1. Данните за **“опаковки, пуснати на пазара”** от източник НСИ и получени от сумарната категория **“колективни системи + индивидуално изпълняващи”** (фиг.7) показват, че една голяма част от опаковките, които влизат в обращение, не са представени от организация по оползотворяване (т.е. не са лицензирани 73,3%), и не са отчетени като пуснати на пазара под една или друга форма (66,3%). Причината за това е, че в момента няма готовност за ефективен контрол. Считаме, че с въвеждането на вътрешно - фирмена спецификация от 1 януари, 2006 г. (ДВ, бр. 58, 15.07.2005 г.), в която ще бъдат описвани всички видове и количества опаковки пуснати на пазара, за които производителите и вносителите на опаковани стоки имат нормативно установени задължения, проблемите с отчитането на пуснатите на пазара опаковки, ще отпаднат.

Фиг.7. Количества пуснати на пазара опаковки - съпоставка на данните

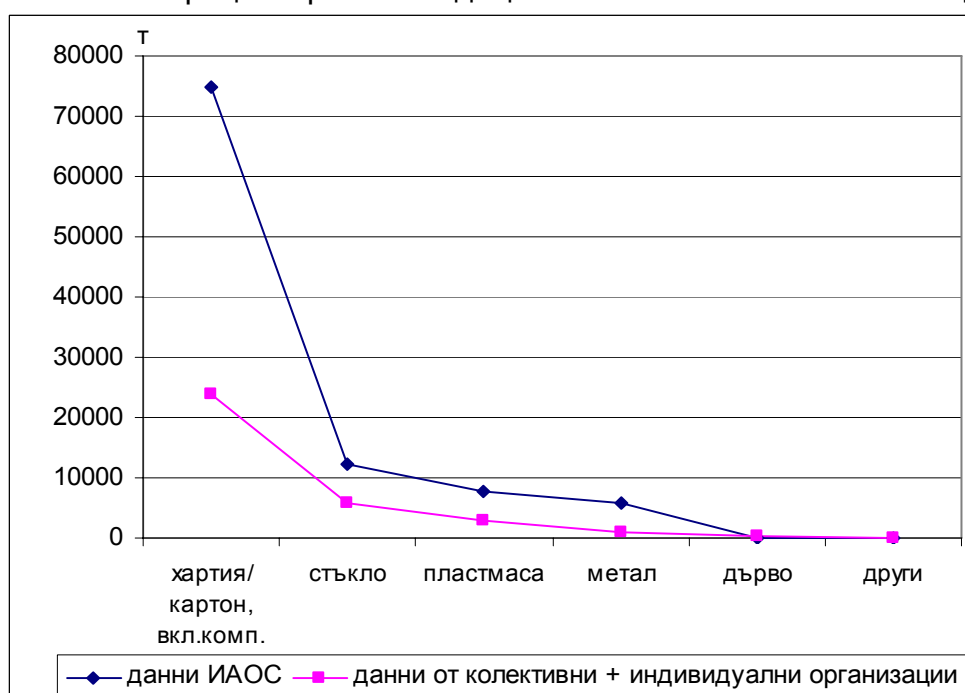

източник: ИАОС и НСИ

2. Различията в данните за “рециклирани отпадъци от опаковки” с източник ИАОС и от сумарната категория “колективни системи + индивидуално изпълняващи” (фиг. 8) имат няколко обяснения:

- не всички предприятия с индивидуално решение за своите опаковки са предоставили информация в ИАОС за третираните количества отпадъци от опаковки;
- съществуват проблеми във водене на отчетност при преработвателите за рециклираните отпадъци от опаковки;
- в предоставяната информация в ИАОС от преработвателите не е отчетен вноса на отпадъци от опаковки с цел рециклирането им.

Фиг.8. Количества рециклирани отпадъци от опаковки - съпоставка на данните

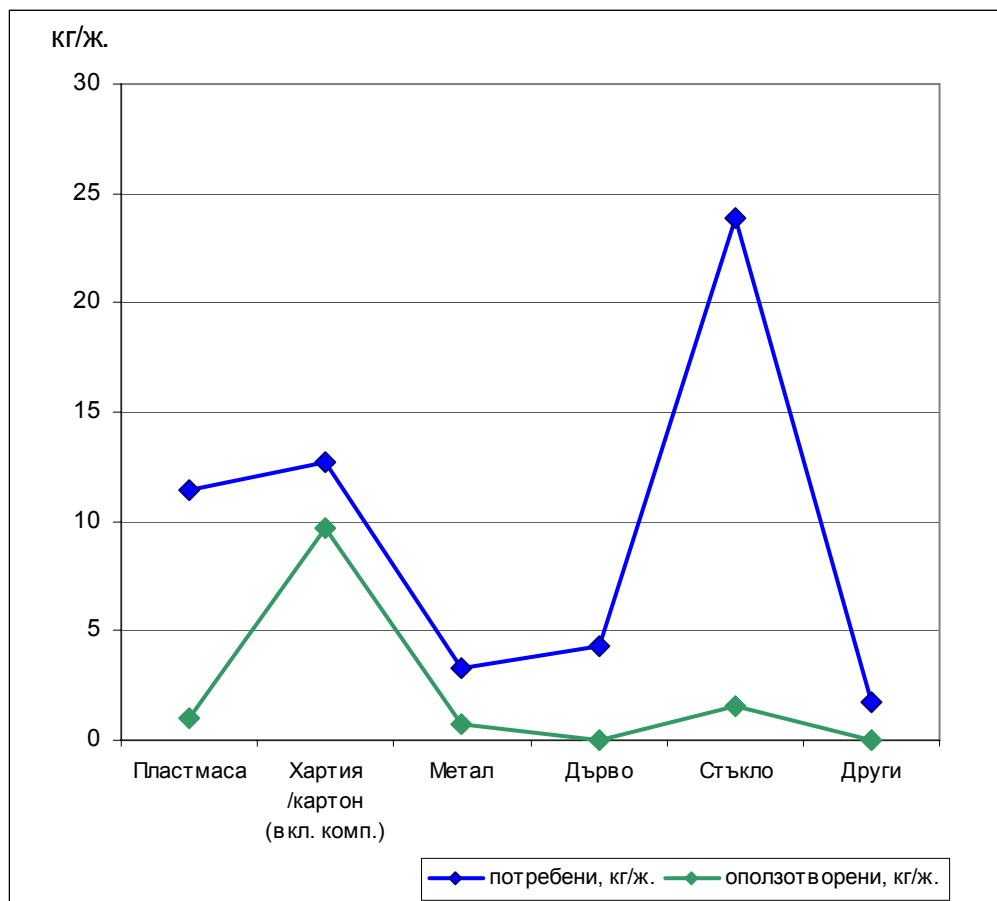
източник: ИАОС и годишните доклади по чл.48 от НООО

На фиг. 9 е представена зависимостта между фактичното потребление на опаковки на глава от населението за всяка широка категория материал и “плътността на оползотворени количества отпадъци от опаковки” на жител за 2004г. В национален мащаб сравнението се прави въз основа данните от НСИ (потребление) и ИАОС (оползотворяване).

Потреблението изпреварва оползотворяването на отпадъци от опаковки най-силно при стъкления амбалаж. Този факт е обясним, като се вземе под внимание голямото количество многократно употребени стъклени опаковки, които не влизат в категорията ”оползотворени”. Добре изразена е също разликата между споменатите категории при пластмасите. Рециклирането на отпадъци от опаковки от пластмаси не е особено рентабилна и перспективна дейност. Обикновено оползотворяването на отпадъци от опаковки от пластмаса се счита за неикономично и стои в центъра на критиките от страна на бизнеса в България. В нито една голяма държава в Европа няма изявен стремеж за надскачане на квотата за пластмаси, зададена от ЕС (15%).

Трябва да се обърне внимание, че въпреки съществуващите мощности за брикетиране на дървесни отпадъци, няма интерес за оползотворяване на опаковки от дърво по друг начин, освен изгарянето им с оползотворяване на енергия.

Фиг.9. Сравняване на потреблението и оползотворяването на отпадъци от опаковки

източник: ИАОС и НСИ

Интерес представлява как са разпределени рециклираните отпадъци от опаковки по видове в наблюдаваните опаковъчни материали.

През следващите години ще бъде възможно да се направи оценка и за най-употребяваните в страната видове опаковки. Представени са съотношенията по основните рециклируеми материали, като на този етап за металите не може да се

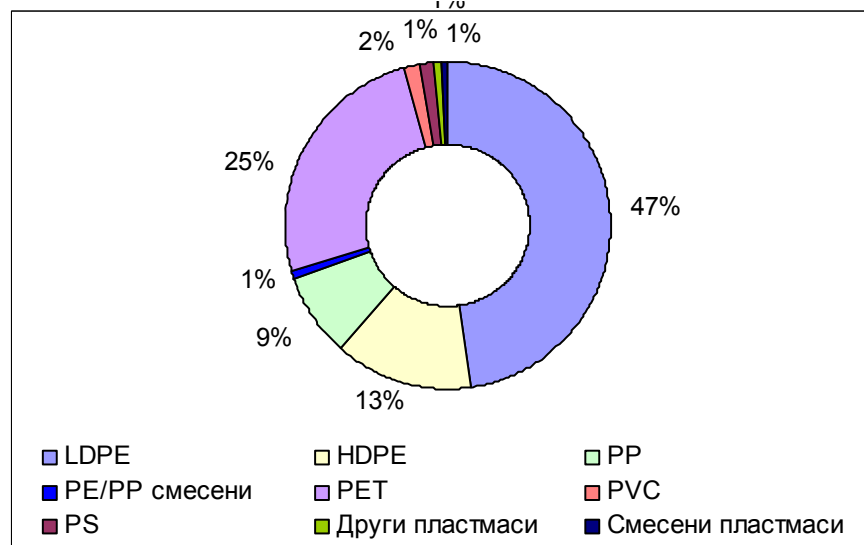
представят диференцирани данни на преработените алуминиеви и стоманени отпадъци от опаковки. Източник на информацията са постъпилите в ИАОС отчети от рециклиращите предприятия.

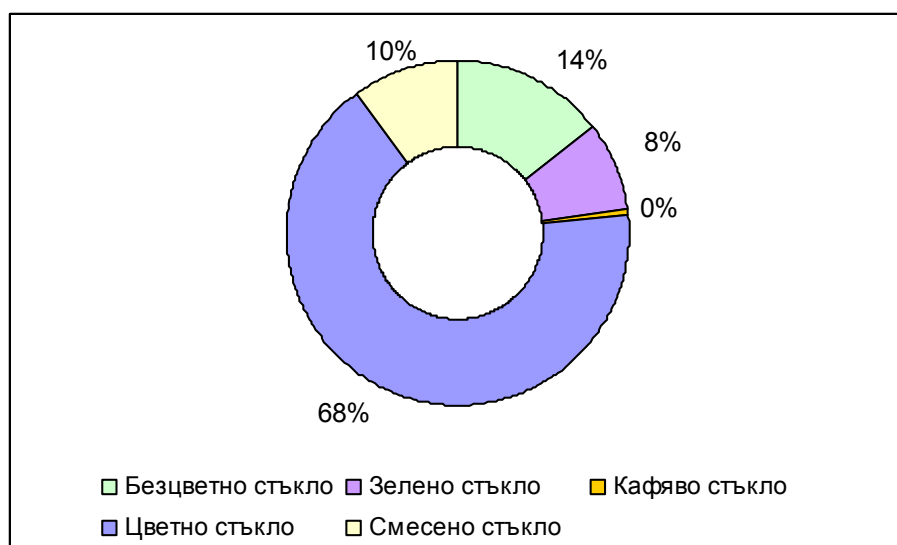
Фиг.10. Съотношение на различните опаковъчни материали в рамките на рециклираните

✓ хартия

✓ пластмаси

✓ **стъкло**

6. Изпълнение на целите по рециклиране и оползотворяване

Изпълнението на целите по рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, посочени в чл. 11, ал. 2, съгласно сроковете по § 9 от ПЗР на ЗУО в национален мащаб е представено в Таблица 6.

От 1 януари 2004 г. до 31.12.2004 г., съгласно § 9 от ПЗР на ЗУО, най-малко 20 на сто от теглото на отпадъците от опаковки трябва да бъдат оползотворени; целта по оползотворяване е обща за всички пуснати на пазара опаковъчни материали. Отчитаме изпълнение от **22,57%** на целта по оползотворяване и **22,56%** за целта по рециклиране на отпадъци от опаковки. Както се вижда от постигнатите цели за различните опаковъчни материали, при запазване на тенденцията, през 2006 г. може да се очакват проблеми с оползотворяването на стъклото (тъй като там се изисква специфична цел за рециклиране 26%), а на един по-късен етап - и с рециклирането на дървените опаковки. Постигнатата цел по оползотворяване в Р. България надвишава целта по чл. 11, ал. 2, съгласно сроковете по § 9 от ПЗР на ЗУО.

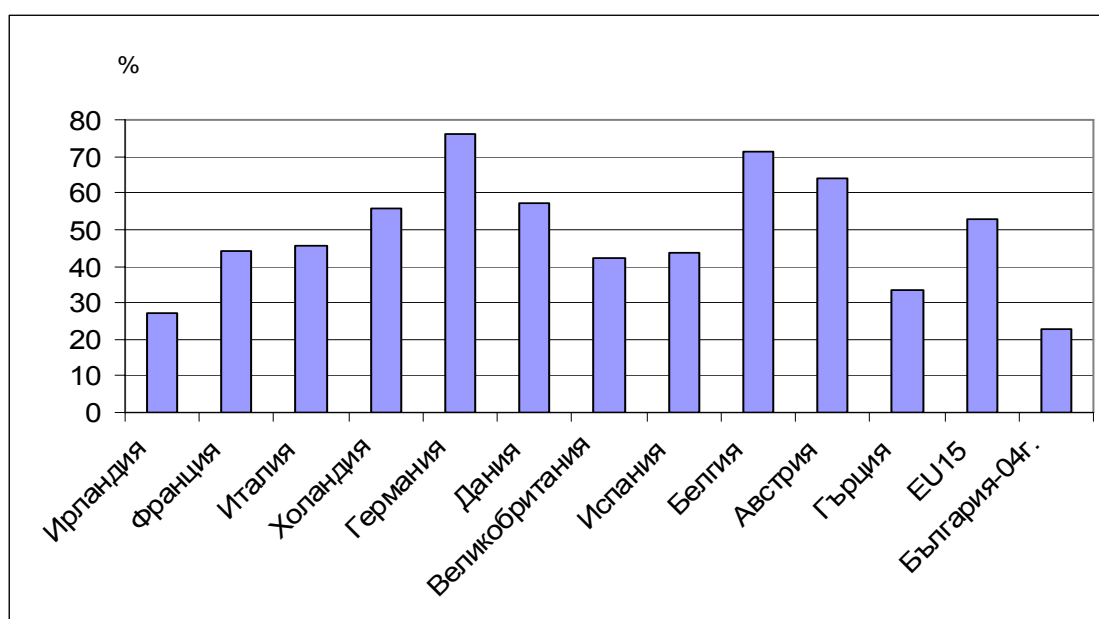
Таблица.6. Окончателни данни за изпълнение на квотите в Р.България

Материал	Общо пуснати, т	Рециклирани, т	%	Общо оползотворени, т	%
Пластмаса	89 033	7621,873	8,56	7621,873	8,56
Хартия /картон (вкл.композитни)	99 006	74897,715	75,65	74897,715	75,65
Метал	25 817	5875,000	22,76	5875,000	22,76
Дърво	33 078	0,000	0,00	46,950	0,14
Стъкло	185 456	12215,310	6,59	12215,310	6,59
Други	13 621	0,000	0,00	0,000	0,00
Общо	446 011	100609,898	22,56	100609,898	22,57

източник: ИАОС и НСИ

В заключение, независимо от факта, че нормативната уредба за управление на отпадъците от опаковки е въведена сравнително отскоро, през 2004 г. са постигнати по-високи от заложените в Закона за управление на отпадъците цели по рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки. Екологосъобразните методи за третиране на отпадъците от опаковки, трябва да станат устойчива тенденция в бъдеще. В същото време следва да се държи сметка за цената и ефекта от това постижение, както се прави в развитите европейски страни. Къде се нарежда България след въвеждането през 2004 г. на целите по рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки е показано на фиг.11.

Фиг.11. Постигнати цели по рециклиране на отпадъци от опаковки, в тегловни % (сравнение с 2001г. за европейските страни)

източник: ЕЕА и ИАОС

29.11.2005г.